

БОНДАРЕНКО КАТЕРИНА ВІКТОРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК ОБ'ЄКТ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Правове регулювання, на думку О.В. Зайчука – це певний процес, обумовлений такими об'єктивними та суб'єктивними чинниками, як: рівень зрілості та стійкості суспільних відносин, рівень соціальної структури суспільства, стан економічного розвитку суспільства, загальний рівень правової культури населення тощо [1].

До ознак правового регулювання зараховують: правове регулювання – різновид соціального регулювання; за допомогою правового регулювання відносини між суб'єктами набувають певної правової форми, яка має споконвічно державно-владний характер, тобто в юридичних нормах держава вказує міру можливої та належної поведінки; правове регулювання має конкретний характер, тому що завжди пов'язане з реальними відносинами; правове регулювання має цілеспрямований характер – спрямоване на задоволення законних інтересів суб'єктів права; правове регулювання здійснюється за допомогою правових засобів, які забезпечують його ефективність; правове регулювання гарантує доведення норм права до їх виконання [2].

Отже, фактично, ознаки правового регулювання свідчать, що це не просто юридичний вплив держави на певні суспільні відносини, це процес зміни цих суспільних відносин, переміщення їх у площину права, в результаті якого суспільні відносини набувають нових якостей та ознак.

Якщо розглядати співвідношення правового регулювання та публічного адміністрування, як понять, сутністю яких є справляння певного впливу, упорядкування суспільних відносин, варто відзначити наступне.

Публічне адміністрування можна визначити як окремий вид діяльності, що здійснюється особливими суб'єктами (публічною адміністрацією) з реалізації усього комплексу державних заходів, що пов'язані з виконанням законів, постанов і рішень уряду та управління, а також із наданням публічних послуг. Правове регулювання розуміють як сукупність різноманітних форм та засобів юридичного впливу держави на поведінку учасників суспільних відносин, що здійснюється в інтересах усього суспільства або певного колективу чи особистості, з метою підпорядкування поведінки окремих суб'єктів встановленому у суспільстві правопорядку.

Таким чином, між цими категоріями є тісний взаємозв'язок, однак є й відмінності, які дозволяють стверджувати, що правове регулювання є більш широким поняттям, враховуючи всеосяжність самого права

(як основи правового регулювання), ніж державне управління або публічне адміністрування. Правове регулювання може здійснюватися у сфері публічного адміністрування (певною галуззю або сферою), а може виходити за межі публічного адміністрування, а також правове регулювання є потужним інструментом публічного адміністрування, без якого здійснення публічного адміністрування не уявляється можливим.

Вважається, що правове регулювання публічного адміністрування можна розуміти як певний вид трансформації існуючих у суспільстві відносин через наділення учасників цих відносин правами та обов'язками, які відповідатимуть установленому правовому режимові, що здійснюється уповноваженими органами публічної адміністрації на підставі принципів верховенства права та законності.

Думається, що взаємозв'язок правового регулювання та публічного адміністрування здійснюється на двох рівнях:

- на першому рівні правове регулювання полягає у встановленні державою принципів публічного адміністрування (верховенство права, законність, демократизм, публічність, гуманізм тощо) – правил, які встановлюються для органів публічного адміністрування, засад того, як вони мають взаємодіяти із суспільством. На цьому ж рівні відбувається конституювання власне суб'єктів публічного адміністрування та наділення їх правосуб'єктністю, тобто на першому рівні об'єктом правового регулювання буде публічна адміністрація;

- на другому рівні правове регулювання здійснюється суб'єктами публічного адміністрування стосовно фізичних, юридичних осіб та суспільства у цілому.

У зв'язку з цим слід зауважити, що О. Ф. Скакун серед різновидів нормативного (правового) регулювання виокремлює законодавче регулювання (повне, яке виключає будь-яке підзаконне регулювання та основне, відправне, що передбачає його конкретизацію підзаконним регулюванням державних органів чи об'єднань громадян) та підзаконне нормативне регулювання, що здійснюється правовими нормами, закріпленими в підзаконних нормативно-правових актах держави й актах об'єднань громадян [3, с. 263].

Виходячи із зроблених висновків щодо взаємозв'язку правового регулювання та публічного адміністрування, можна констатувати, що за допомогою законодавчого регулювання встановлюються принципи діяльності суб'єктів публічного адміністрування, здійснюється регламентування їх правового статусу, процедурних аспектів діяльності тощо.

При цьому законодавче регулювання здійснюється як стосовно власне публічного адміністрування в аспекти суб'єктів адміністрування та процедур, так і щодо сфер публічного адміністрування та їх окремих галузей. Потребують законодавчого регулювання та визначення й статичні поняття, які набувають свого значення та змісту саме внаслідок такого врегулювання (зокрема,

правові стани, національна безпека). Саме внаслідок законодавчого регулювання та унормування визначаються об'єкти публічного адміністрування окремими сферами.

Таким чином, публічне адміністрування виступає об'єктом законодавчого регулювання. З іншого боку, суб'єкти публічного адміністрування, зокрема центрального рівня, у межах своєї компетенції також видають акти, що включаються до системи законодавства. Тобто, такі суб'єкти виступають видавниками актів законодавства, а останні – продуктом адміністрування.

У певному сенсі між публічним адмініструванням та законодавчим регулюванням існує діалектичний зв'язок. Публічне адміністрування є наслідком еволюційного розвитку державного управління, що обумовлюється розвитком держави, громадянського суспільства. Внаслідок такого розвитку змінюється характер та способи взаємозв'язку держави, її інститутів та інститутів громадського суспільства, держави та людини, їх механізми впливу один на одного. У результаті відбувається перехід до нового якісного етапу законодавчого регулювання управлінських процесів, статусу суб'єктів управління та правової характеристики об'єктів, формалізація публічного адміністрування. Таким чином, об'єктивні процеси, що супроводжують перехід від державного управління до публічного адміністрування стають фундаментом та обумовлюють зміни у законодавчому регулюванні, наслідком яких стає «законодавче оформлення» публічного адміністрування.

Список використаної літератури:

1. Теорія держави і права. Академічний курс : підручник / за ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 688 с. URL: http://www.ebk.net.ua/Book/law/zaychuk_tdp/zmist.htm.
2. Поняття правового регулювання як дії права на суспільні відносини. URL: <http://osvita.uavnzreportslaw10125>.
3. Скакун О. Ф. Теорія права і держави: Підручник. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. 520 с.

Ключові слова: публічне адміністрування, державне управління, правове регулювання, законодавче регулювання, публічне адміністрування як об'єкт регулювання.

Key words: public administration, state administration, legal regulation, legislative regulation, public administration as an object of regulation.

Ключевые слова: публичное администрирование, государственное управление, правовое регулирование, законодательное регулирование, публичное администрирование как объект регулирования.